

سۇئال

ئاللاھنىڭ بىرلىكى ھەققىدە مۇشرىكلارغا (ئاللاھقا باشقىلارنى شىرىك قىلىدىغان كۆپ خۇداچىلار) دەلىل بىرىش مۇمكىنمۇ ؟

تەپسىلىي جاۋاب

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن .

پۈتكۈل كائىنات ئۆزىنىڭ يارىتىلىشى ۋە تىزگىنلىنىشى جەھەتتىن ئاللاھنىڭ بىرلىكىگە دەلىل بولىدۇ :

شۈبھىسىزكى، پەرۋەردىگار بىگىلار ئاللاھ ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى ئالتە كۈندە (يەنى ئالتە دەۋردە) ياراتتى، ئاندىن (ئۆزىنىڭ ئۇلۇغلىقىغا لايىق رەۋىشتە) ئەرش ئۈستىدە قارار ئالدى، ئاللاھ كېچە بىلەن (يەنى كېچىنىڭ قاراڭغۇلۇقى بىلەن) كۈندۈزنى ياپىدۇ، كېچە بىلەن كۈندۈز بىر- بىرىنى قوغلىشىدۇ (يەنى داۋاملىق ئورۇن ئالمىشىپ تۇرىدۇ)؛ ئاللاھ قۇياش، ئاي ۋە يۇلتۇزلارنى ئاللاھنىڭ ئەمرىگە بويسۇندۇرۇلغۇچى قىلىپ ياراتتى، يارىتىش ۋە ئەمىر قىلىش (يەنى كائىناتنى تەسۋىرلەپ قىلىش) راستىنلا ئاللاھنىڭ ئىلكىدۇر. ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى ئاللاھنىڭ دەرىجىسى كاتتىدۇر . [ئىگىزلىك (ئەئراف) : 54]

ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ يارىتىلىشى ، كېچە بىلەن كۈندۈزنىڭ ئالمىشىشى ، جانسىز شەيئەلەرنىڭ ، ئۆسۈملۈكلەرنىڭ ، مېۋە- چىۋىلەرنىڭ ھەرخىل تۈرلىرى ، ئىنسانلار ۋە ھايۋانلارنىڭ يارىتىلىشى.... بۇلارنىڭ ھەممىسى تەڭداشسىز ياراتقۇچىنىڭ بىر ، ھېچقانداق شىرىكى يوقلۇقىنى كۆرسىتىدۇ :

ئەنە شۇ ئاللاھ سىلەرنىڭ پەرۋەردىگار بىگىلاردۇر، ھەممە نەرسىنى ياراتقۇچىدۇر، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ ئىلاھ يوقتۇر، قانداقمۇ (ئاللاھ غا ئىبادەت قىلىشتىن بۇتلارغا ئىبادەت قىلىشقا) بۇرۇلۇپ كېتىسىلەر؟ [كەچۈرگۈچى (غافىر) : 62]

بۇ مەخلۇقاتلارنىڭ ھەرخىللىقى ۋە كاتتىلىقى ، ئۇلارنىڭ يارىتىلىشتىكى مۇكەممەللىك، ئۇلارنىڭ قوغدىلىنىشى ۋە تىزگىنلىنىشى، ھەممىسى ياراتقۇچىنىڭ بىر ، خالىغىنىنى قىلىدىغانلىقىنى ھەمدە ئۆزىنىڭ خالىغىنىچە باشقۇرىدىغانلىقى ۋە قارار قىلىدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ :

ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ (خەزىنىلىرىنىڭ) ئاچقۇچلىرى ئاللاھنىڭ ئىلكىدۇر، ئاللاھنىڭ ئايەتلىرىنى ئىنكار قىلغانلار - ئەنە شۇلار زىيان تارتقۇچىلاردۇر . [زۇمەر : 62]

يۇقارقىلارنىڭ ھەممىسى بۇ كائىناتنىڭ بىر ياراتقۇچىسى بارلىقىنى ، بۇ ھۆكۈمرانلىقنىڭ بىر پادىشاھى بارلىقىنى ، بۇ شەكىللەرنىڭ ئارقىسىدا ئۇلارغا شەكىل بەرگۈچىنىڭ بارلىقىنى كۆرسىتىدۇ :

ئاللاھ (ھەممىنى) ياراتقۇچىدۇر، (يوقلۇقتىن) پەيدا قىلغۇچىدۇر، (ھەممە نەرسىگە) سۈرەت (شەكىل) بېغىشلىغۇچىدۇر، ئەڭ چىرايلىق ئىسىملارغا ئىگىدۇر، ئاسمانلاردىكى ۋە زېمىندىكى نەرسىلەر ئۇنىڭغا تەسبىھ ئېيتىپ تۇرىدۇ، ئۇ غالىبتۇر، ھېكمەت

بىلەن ئىش قىلغۇچىدۇر . [سۈرگۈن قىلىش (ھەشر) : 24]

ئاسمانلارنىڭ ۋە زېمىننىڭ ساق تۇرۇشى ، كائىناتنىڭ تەرتىپلىكى ، مەخلۇقاتلاردىكى ماسلىق ، ھەممىسى ياراتقۇچىنىڭ بىر ، ھېچقانداق شىركى يوقلۇقىنى كۆرسىتىدۇ :

ئەگەر ئاسمان - زېمىندا اللە دىن باشقا ئىلاھلار بولسا ئىدى ، (كائىناتنىڭ تەرتىپى) ئەلۋەتتە بۇزۇلاتتى ، ئەرىشنىڭ پەرۋەردىگارى اللە ئۇلارنىڭ سۈپەتلىگەن نەرسىلىرىدىن پاكتۇر . [پەيغەمبەرلەر : 22]

بۇ كاتتا مەخلۇقاتلارنىڭ ئۆزىنى يارىتىشى مۇمكىن ئەمەس ، بىر ئادەمنىڭ ئۆزىنى يارىتىشى ئاندىن ئۇلارنى يارىتىشىمۇ ھەم مۇمكىن ئەمەس :

ياكى ئۇلار ياراتقۇچىسىز يارىتىلغانمۇ؟ ياكى ئۇلار ئۆزلىرى ياراتقۇچىمۇ؟ (35). ياكى ئۇلار ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى ياراتقانمۇ؟ بەلكى ئۇلار (اللە نىڭ بىرلىكىگە) ئىشەنمەيدۇ .

[تاغ (تۇر) : 35-36]

ئەقىل ، ئىلھام (ۋەھى) ، تەبىئەت (فىترەت) بۇ كائىناتنىڭ بىر بارلىققا كەلتۈرگۈچىسى بارلىقىنى ، بۇ مەخلۇقاتلارنىڭ ھەمىشە ھايات ، مەڭگۈ تۇرىدىغان ، ھەممىنى بىلگۈچى ، ھەممىدىن خەۋەردار ، بەقۇۋۋەت ، ھەممىدىن غالىپ ، شەپقەتچى ۋە ئەڭ مېھرىبان بىر ياراتقۇچىسى بارلىقىنى كۆرسىتىدۇ . ئۇنىڭ ئەڭ گۈزەل ئىسىملىرى ۋە ئەڭ يۈكسەك سۈپەتلىرى بار ھەمدە ئۇ ھەممە نەرسىلەرنى بىلىدۇ . ھېچقانداق نەرسە ئۇنىڭ كونتىرولى سىرتىدا ئەمەس ، ھەمدە ئۇنىڭغا ئوخشايدىغان ھېچقانداق نەرسە يوق :

سىلەرنىڭ ئىلاھىڭلار بىر ئىلاھتۇر ، ئۇنىڭدىن باشقا ھېچ مەبۇد (بەرھەق) يوقتۇر؛ ئۇ ناھايىتى شەپقەتلىكتۇر ، ناھايىتى مېھرىباندۇر . [كالا : 163]

ئاللاھنىڭ مەۋجۇتلىقى بىرنەرسىكى ، بىلمەسلىككە ھېچقانداق بانا يوق . ئۇ ئىنتايىن چۈشىنىشلىك مەسىلىدۇر :

» پەيغەمبەرلىرى: ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى ياراتقۇچى اللە نىڭ (بىرلىكىدە) شەك بارمۇ؟ دىدى . [ئىبراھىم : 10]

ئاللاھ كىشىلەرنى ئۇنىڭ پەرۋەردىگارىلىقىنى ۋە بىرلىكىنى ئىتراپ قىلىدىغان تۇغما تەبىئەت بىلەن ياراتقان ، بىراق شەيتانلار ئادەم ئەۋلادلىرىنىڭ قىشىغا كەلدى ھەمدە ئۇلارنى دىندىن بۇرۇۋەتتى . بىر ھەدىس قۇدۇستا : مەن بەندىلىرىمنى توغرا يولدا ماڭغۇچى (بىر خۇداچى) قىلىپ ياراتتىم ، بىراق شەيتانلار ئۇلارنىڭ قېشىغا كەلدى ھەمدە ئۇلارنى دىندىن بۇرۇۋەتتى ، ھەمدە ئۇلار مەن ئۇلارغا رۇخسەت قىلغان نەرسىنى چەكلىدى . دىيىلگەن . (مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 2865-)

ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئاللاھنىڭ مەۋجۇتلىقىنى ئىنكار قىلغۇچىلارمۇ ، شەيتانغا ئىبادەت قىلغۇچىلارمۇ ھەمدە ئادەمگە ئىبادەت قىلغۇچىلارمۇ بار . ۋە يەنە پۇلغا ، ياكى ئوتقا ، ياكى جىنسىي ئەزاغا ، ياكى ھاياۋانغا ئىبادەت قىلغۇچىلار بار .

يەنە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا زېمىندىكى تاشنى ياكى ئاسماندىكى يۇلتۇزنى ئاللاھقا بولغان ئىبادەتكە شىرك قىلغۇچىلار بار .

ئاللاھنى قويۇپ ئىبادەت قىلغان بۇ نەرسىلەر بىر نەرسە يارىتالمايدۇ ياكى رىزىق بىرەلمەيدۇ؛

ئۇلار ئاڭلىيالمايدۇ ياكى كۆرەلمەيدۇ ، ياكى پايدا ئېلىپ كەلمەيدۇ ياكى زىيان كەلتۈرەلمەيدۇ . شۇڭا ئۇلار قانداقسىگە ئاللاھنى قويۇپ ئۇلارغا ئىبادەت قىلىدۇ ؟

« تۇرمىداش ئاغىنىلەر! تارقاق كەڭ مەبۇدلار ياخشىمۇ؟ ياكى قۇدرەتلىك بىر اللە ياخشىمۇ؟

« [يۇسۇف : 39]

ئاللاھ بۇ ئاڭلىيالمىدىغان، كۆرەلمەيدىغان، ياكى پىكىر يۈرگۈزەلمەيدىغان بۇتلارغا ئىبادەت قىلغۇچىلارنى ئەيىپلىدى :
 « سىلەر اللە نى قويۇپ ئىبادەت قىلغان بۇتلار سىلەرگە ئوخشاش مەخلۇقلاردۇر، (ئۇلارنى ئىلاھ دېگەن دەۋايىڭلاردا) راستچىل بولساڭلار، ئۇلارغا دۇئا قىلىپ بېقىڭلار، دۇئاڭلارنى ئىجابەت قىلىپ باقسۇن (194). ئۇلار (يەنى بۇتلار) نىڭ ماڭىدىغان پۇتلىرى بارمۇ؟ ياكى تۇتىدىغان قوللىرى بارمۇ؟ ياكى كەڭ رىدىغان كەڭ زىلىرى بارمۇ ۋە ياكى ئاڭلايدىغان قۇلاقلىرى بارمۇ؟ (ئى مۇھەممەد! ئۇلارغا) ئېيتقىنكى، «شېرىكلىرىڭلارنى (يەنى بۇتلىرىڭلارنى ماڭا قارشى) چاقىرىڭلار، ئاندىن (قولۇڭلاردىن كېلىشىچە) ماڭا زىيانكەشلىك قىلىڭلار، ئازراقمۇ مەھلەت بەرمەڭلار (مەن اللە غا يەڭلەنگەنلىكىم ئۈچۈن سىلەرگە پەرۋا قىلمايمەن).

« [ئىگىزلىك (ئەئراف) : 194-195]

(ئى مۇھەممەد!) سىلەر اللە دىن باشقا سىلەرگە پايدا- زىيان يەتكۈزۈشكە قادىر بولالمىدىغان نەرسىلەرگە چوقۇنامسىلەر؟ دېگەن. اللە بولسا (سەڭلارنى) ئاڭلاپ تۇرغۇچىدۇر، (ئەھۋالىڭلارنى) بىلىپ تۇرغۇچىدۇر. « [داستىخان (مائىدە) : 76]
 ئىنسان ئۆزىنى ياراتقان ئە ئۇنىڭغا رىزىق بېرىدىغان پەرۋەردىگارىنى نىمانچىۋالا تونۇمىغان - ھە ! ... ئۇ قانداقسىگە ئۇنى ئىنكار قىلىدۇ ،ئۇنى ئۇنتىدۇ ھەمدە ئۇنى قويۇپ باشقىلارغا ئىبادەت قىلىدۇ :

ئۇلار زېمىندا سەير قىلىمىدىمۇ؟ شۇنىڭ بىلەن ئۇلار (يەنى سەير قىلىپ) چۈشىنىدىغان دىللارغا، ياكى ئاڭلايدىغان قۇلاقلارغا ئىگە بولمىدىمۇ؟ ھەقىقەتەن كەڭلەرلا كور بولمايدۇ، لېكىن كەڭلەردىكى قەلبلەر كور بولىدۇ (يەنى ھەقىقىي كورلۇق كەڭلىك كورلۇقى ئەمەس، دىلىنىڭ كورلۇقىدۇر، كور ئادەم ئىبرەت ئالمايدۇ ۋە چۈشەنمەيدۇ) . [ھەج : 46]

ئاللاھ ئۇلارنىڭ ئۇنىڭغا شىرىك قىلغان نەرسىلىرىدىن پاكىتۇر . مەدھىيە دۇنيالارنىڭ پەرۋەردىگارى ئاللاھقا بولسۇن :
 « جىمى ھەمدۇسانا اللە غا خاستۇر! ئۇنىڭ (پەيغەمبەرلىككە) تاللىغان بەندىلىرىگە ئامانلىق تىلەيمەن! دېگەن. اللە ياخشىمۇ؟ ياكى ئۇلارنىڭ شېرىك كەلتۈرگەن بۇتلىرى ياخشىمۇ؟ (59) ئاسمانلارنى ۋە زېمىننى ياراتقان، سىلەرگە بۇلۇتتىن يامغۇر ياغدۇرۇپ بەرگەن، ئۇنىڭ بىلەن گۈزەل باغلارنى يېتىشتۈرۈپ بەرگەن كىم؟ ئۇ باغلارنىڭ دەرەخلىرىنى ئاستۇرۇش سىلەرنىڭ قولۇڭلاردىن كەلمەيدۇ، اللە دىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ باشقا ئىلاھ يوقتۇر، ئۇلار (ھەقىقەتتىن) بۇرۇلۇپ كەتكەن قەۋمدۇر (60).
 زېمىننى (ئىنسانلارغا ۋە ھايۋانلارغا) تۇرالغۇ قىلغان، ئۇنىڭ تۈرلۈك تەرەپلىرىدە دەريالارنى ئاققۇزغان، ئۇنىڭ ئۈستىدە (تەۋرەپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن) تاغلارنى ئورناتقان، ئىككى دېڭىز ئارىسىدا (يەنى تاتلىق سۇ بىلەن شورلۇق سۇ ئارىسىدا) ئارىلىشىپ كەتمەسلىكى ئۈچۈن) توساقلارنى قىلغان كىم؟ اللە دىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ (باشقا ئىلاھ يوق) ئۇلار (يەنى مۇشرىكلار) نىڭ تولىسى بىلمەيدۇ (61). بېشىغا كۈن چۈشكەن ئادەم دۇئا قىلسا (ئۇنىڭ دۇئاسىنى) ئىجابەت قىلىدىغان، ئۇنىڭ بېشىغا كەلگەن ئېغىرچىلىقنى كەڭ تۈرۈۋېتىدىغان ۋە سىلەرنى زېمىننىڭ ئورۇنباشارلىرى قىلغان كىم؟ اللە دىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ سىلەر ئازغىنا ۋەز- نەسىھەت ئالسىلەر (62). قۇرۇقلۇقنىڭ ۋە دېڭىزنىڭ قاراڭغۇلۇقلىرىدا سىلەرگە يول كەڭ رىسىتىپ بېرىدىغان، رەھمىتىدىن (يەنى يامغۇر ياغدۇرۇپ بېرىشتىن) ئىلگىرى شاماللىرىنى بىشارەت قىلىپ ئەۋەتىدىغان كىم؟ اللە دىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ (ھېچ

ئىلاھ يوقتۇر) اللە ئۇلارنىڭ شېرىك كەلتۈرگەن نەرسىلىرىدىن پاكىتۇر (63). (ئىنساننى) دەسلەپتە خەلق ئەتكەن، ئاندىن ئۇنى تىرىلدۈرىدىغان كىم؟ سىلەرگە ئاسماندىن ۋە زېمىندىن رىزىق بېرىدىغان كىم؟ اللە دىن باشقا ئىلاھ بارمۇ؟ (ھېچ ئىلاھ يوقتۇر) ئېيتقىنىكى، (ئەگەر دەۋايىڭلاردا) راستچىل بولىدىغان بولساڭلار، دەلىللىرىڭلارنى كەلتۈرۈڭلار » [چۈمۈلىلەر(نەمل): 59-64] .